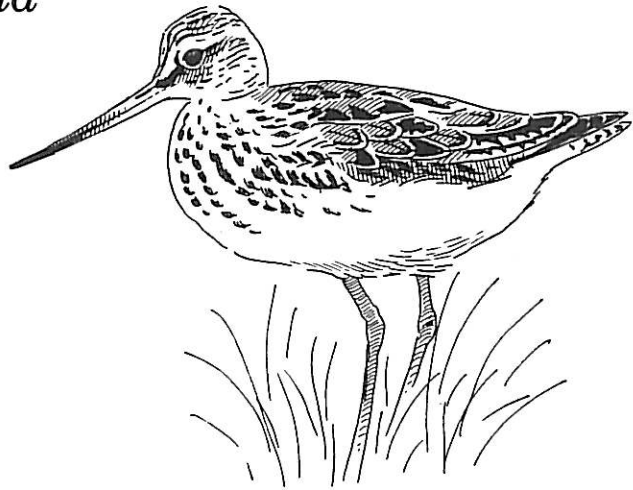

Gluttsnipe *Tringa nebularia*

Global utbredelse

Gluttsnipa er utbredt i nordlige deler av Europa og Asia, fra Skottland i vest via Skandinavia og Kola-halvøya til Det okhotske hav og Kamtsjatka i øst.

Norsk utbredelse og habitatvalg

Gluttsnipa finnes i Norge i høyereliggende barsko-ger og i bjørkebeltet, og kan også unntaksvis hekke i vierregionen. Den finnes både på tørre partier i åpen skog og ved myrer, ofte i nærheten av vann og elver. Gluttsnipa er i Sør-Norge hovedsakelig en innlands-fugl, mens den fra Nordmøre og nordover også kan finnes i mer kystnære områder. Atlas-kartet stemmer godt overens med utbredelseskartet til Kålås & Byrkjedal (1981), og den finnes faktisk spredt enda lenger sør enn det Haftorn (1971) antyder. Arten ser ifølge Atlas-kartet ut til å ha en spredt utbredelse fra Nordland og nordover. Dette skyldes trolig mangelfull dekning av Atlas-rutene, for arten er trolig relativt jevnt utbredt her. Med sin støyende oppførsel i hekketida er gluttsnipa en art som skulle være fanget godt opp av Atlas-registreringene der slike er gjort.

Bestandsstørrelse og bestandsutvikling

Den norske hekkebestanden er av Kålås & Byrkjedal (1981) anslått til ca. 17.000 par, hvorav 12.000 i Sør-Norge (t.o.m. Nord-Trøndelag) og ca. 5000 i Nord-Norge. Norge har sammen med Sverige og Finland hoveddelen av hekkende gluttsniper i Vest-Europa (Piersma 1986). Bestanden i Finland har trolig gått tilbake i perioden fra 1978-1987, mens bestandsutviklingen i Norge og Sverige er usikker i samme tidsperiode (Koskimies 1992). Gluttsnipa kan være var forstyrrelser i hekketiden. I en langtidsstudie i Skottland hekket fuglene mindre regulært i de territoriene som var mest utsatt for forstyrrelser (Thompson & Thompson 1991).

Hekkebiologi

Gluttsnipa ankommer hekkeplassene i april/mai. Den er sosialt monogam, og det hender ofte at de hek-

ker med samme partner år etter år. Noen hanner kan være bigame. Hannene (og til en viss grad hunnene) har om våren et fluktspill, hvor de først stiger til anseelige høyder (60 m) før de daler syngende ned. Reiret legges på tørr mark, og ligger ofte nær en tørr greinstubb eller en stein. De fire eggene legges i slutten av mai/begynnelsen av juni. Eggene ruges i 23-26 døgn av begge foreldre, og ungene flyr etter 25-31 døgn. Ungene forlater reiret i løpet av det første døgnet etter klekking, og kullene kan vandre langt til områder som benyttes til oppfostring av ungene. Etter ca. fire uker forlater den ene av foreldrene (som regel hunnen) ungene for å starte trekket sørover. Hannene er ofte sammen med ungene til de trekker sørover. Gluttsnipa viser både aggressiv atferd og kan spille skadet når predatorer nærmer seg egg og unger.

Trekkforhold

Voksne fugler (hovedsakelig hunner) starter trekket i juli, mens ungfuglene (og hannene) trekker sørover i august/september. Under trekket sees den ofte ved ferskvann, i estuarier, eller ved marin bløtbunns-fjære. Opptrer oftest enkeltvis eller i småflokker. Om høsten sees den også vanlig på Vestlandet, hvor den så og si ikke hekker. Voksenfuglene trekker muligens først til Vadehavet eller deltaområder i Tyskland etter hekking. Her stopper de opp og starter myttingen. Noen myter ferdig før de trekker videre, mens andre fullfører myttingen i vinterkvarterne (Cramp & Simmons 1983). Det antas at fuglene som finnes i Vadehavet i juli-september er skandinaviske fugler. Gluttsnipa finnes om vinteren ved innlandsvann og estuarier i Europa, fra Afrika til SØ-Asia og Australia. Det antas at de fleste skandinaviske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara, men noen overvintrer også trolig i Europa. Trekket nordover starter fra Afrika i mars, og hovedtyngden passerer Europa i april. Noen ikke-hekkende fugler oppholder seg i sør også om sommeren. Dette dreier seg trolig om ett år gamle fugler.

Peder Fiske

Gluttsnipe *Tringa nebularia*

220 ● Konstatert hekking

389 ● Sannsynlig hekking

209 ● Mulig hekking

Detaljeringsgrad: 10 x 10 km

